

Ο μικρασιατικός πόλεμος (1919-1920)

Η ελληνική διοίκηση της Μικράς Ασίας

- Ο ελληνικός στρατός κατέλαβε τη Σμύρνη στις **2/15 Μαΐου 1919**.
- Επικεφαλής της ελληνικής διοίκησης ορίστηκε ο **Αριστείδης Στεργιάδης** (ύπατος αρμοστής), με εντολή για **ισότιμη μεταχείριση** όλων των κατοίκων.
- Ο Στεργιάδης έγινε **αντιπαθής** στους Έλληνες της Σμύρνης.
- Η ελληνική διοίκηση επιτέλεσε **σημαντικό έργο** στην **οικονομία**, στην **εκπαίδευση**, στην **υγεία** και στην **επανεγκατάσταση προσφύγων** που είχαν διωχθεί παλαιότερα από τις οθωμανικές αρχές.

Οι επιχειρήσεις του ελληνικού στρατού έως το καλοκαίρι του 1920

- Αρχικά: Ο ελληνικός στρατός κατέλαβε **την περιοχή που είχε οριστεί από την Αντάντ**.
- Αργότερα: Ο Βενιζέλος έλαβε άδεια από το συνέδριο του Παρισιού για **επέκταση της ελληνικής ζώνης**.
- Άνοιξη 1920: Ο ελληνικός στρατός κατέλαβε την **Ανατ. Θράκη**.
- Καλοκαίρι 1920: Ο ελληνικός στρατός **προέλασε σε βάθος 100-150 χιλιομέτρων**, καταλαμβάνοντας έκταση πολύ μεγαλύτερη από αυτήν που είχε οριστεί από τη συνθήκη των Σεβρών.

Η απόρριψη της συνθήκης των Σεβρών από το τουρκικό κίνημα αντίστασης

- Ο σουλτάνος **αναγκάστηκε να δεχθεί** τη συνθήκη των Σεβρών (καλοκαίρι 1920).
- Ο **Κεμάλ**:
 - **Απέρριψε** τη συνθήκη των Σεβρών.
 - **Ενίσχυσε** το τουρκικό εθνικό κίνημα.

Οι εκλογές του 1920 και η επάνοδος του Κωνσταντίνου

- **Απόπειρα δολοφονίας του Βενιζέλου** στο Παρίσι, λίγες μέρες μετά την υπογραφή της συνθήκης των Σεβρών.
- **Δολοφονία του αντιβενιζελικού Ίωνα Δραγούμη** στην Αθήνα (31 Ιουλίου 1920).
- Θάνατος του βασιλιά Αλέξανδρου στις 25 Οκτ. 1920.
- **Νοέμβριος 1920: Εκλογές**.
- Η αντιβενιζελική συμμαχία («Ηνωμένη αντιπολίτευσις») κέρδισε τις εκλογές με ηγέτη τον Δ. Γούναρη και **υποσχέσεις** για:
 - Τον **τερματισμό** του πολέμου στη Μικρά Ασία.
 - Την **απαλλαγή** από τη «βενιζελική τυραννία».
- **Οι Φιλελεύθεροι** (παράταξη του Βενιζέλου) **ηττήθηκαν** και ο Βενιζέλος έφυγε στο Παρίσι.
- Η νέα κυβέρνηση οργάνωσε **δημοψήφισμα** για την **επιστροφή του βασιλιά Κωνσταντίνου**, με θετικό γι' αυτόν αποτέλεσμα.
- Ο Κωνσταντίνος επέστρεψε τον Δεκέμβριο του 1920.

Διπλωματικές επιτυχίες του τουρκικού κινήματος αντίστασης

- Οι Δυνάμεις της Αντάντ **αναθεώρησαν τη στάση τους** για τη Μικρά Ασία, γιατί:
 - Διέβλεπαν **νίκη του Κεμάλ**.
 - Τα συμφέροντά τους **μπορούσαν να εξυπηρετηθούν** και από ένα κράτος του Κεμάλ.
 - Επέστρεψε ο βασιλιάς Κωνσταντίνος στην Ελλάδα (πρόσχημα).
- Ο Κεμάλ υπέγραψε **συμφωνίες** με:
 - Τη **Σοβιετική Ένωση** (Μάρτιος 1921).
 - Τη **Γαλλία** (Μάρτιος και Οκτώβριος 1921).
 - **Ιταλία** (Μάρτιος 1921).
- Με τις συμφωνίες αυτές **οι Γάλλοι και οι Ιταλοί αποχώρησαν** από τη Μικρά Ασία με **αντάλλαγμα προνόμια** και **διευκολύνσεις** στην κεμαλική Τουρκία.

Οι εξελίξεις έως τον Αύγουστο του 1922

- Η κυβέρνηση που προέκυψε από τις εκλογές του Νοεμβρίου 1920 **δεν τήρησε** την υπόσχεσή της για τερματισμό του πολέμου.
- Καλοκαίρι 1921: Ο ελληνικός στρατός πραγματοποίησε **μεγάλη επίθεση** έως τον ποταμό Σαγγάριο, με πολλούς νεκρούς και τραυματίες.
- **Ισχυρή αντίσταση από τους Τούρκους** αναγκάζει τους Έλληνες να υποχωρήσουν στη γραμμή **Εσκί-Σεχίρ, Κιουτάχεια, Αφιόν Καραχισάρ**.
- Ο Κεμάλ, **ενισχυμένος διπλωματικά και στρατιωτικά**, αντιδρούσε σε πιθανή συμφωνία.
- Στην Ελλάδα ενισχύονταν οι **αντιπολιτευτικές φωνές** (κατά του πολέμου).
- 13 Αυγούστου 1922: **Στην τελική τουρκική επίθεση** η ελληνική άμυνα κατέρρευσε και άρχισε η υποχώρηση.
- **27 Αυγούστου 1922**: Ο κεμαλικός στρατός μπαίνει στη **Σμύρνη** και την **πυρπολεί**.
- **Έλληνες και Αρμένιοι σφάζονται**.
- Όσοι σώθηκαν πήραν τον δρόμο της **προσφυγιάς**.

Ερωτήσεις

Βιβλίο, σελ. 107

Επιπλέον:

1. Ποιες είναι οι κινήσεις του ελληνικού στρατού την άνοιξη και το καλοκαίρι του 1920;
2. Με ποιες υποσχέσεις κέρδισε η «Ηνωμένη Αντιπολίτευσις» τις εκλογές τον Νοέμβριο του 1920; Τις τήρησε;
3. Γιατί οι Δυνάμεις της Αντάντ αναθεώρησαν την πολιτική τους για τη Μικρά Ασία το 1921;
4. Με ποιες χώρες υπέγραψε συμφωνίες ο Κεμάλ και ποιο το περιεχόμενό τους;
5. Ποιο ήταν το αποτέλεσμα του Μικρασιατικού πολέμου και ποιες οι συνέπειές του;